ECLI:LV:AT:2018:0228.15830201509.3.L

Lieta Nr. 15830201509
SKK-J-147/2018
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 28.februārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Pēteris Opincāns,
tiesnesis Voldemārs Čiževskis,
tiesnese Anita Poļakova

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar notiesātā /pers. B/ uzdevumā Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā iesniegto advokāta Jura Daukula pieteikumu par Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6.aprīļa lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.jūnija spriedumu
/pers. B/, personas kods /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 3 gadiem.
Piedzīta no /pers. B/ par labu Valsts ieņēmumu dienestam kaitējuma kompensācija 334 536,70 *euro*.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6.aprīļa lēmumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.jūnija lēmums atstāts negrozīts.

[3] Ar Augstākās tiesas tiesnese s 2017.gada 22.jūnija lēmumu atteikts pārbaudīt Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6.aprīļa lēmuma tiesiskumu kasācijas kārtībā.

[4] Ar tiesu nolēmumiem atzīts, ka /pers. B/ izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, tas ir, 334 536,70 *euro*.

[5] Notiesātā /pers. B/ uzdevumā advokāts J. Daukuls iesniedzis pieteikumu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā par Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6.aprīļa lēmumu. Advokāta pieteikumā lūgts atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.jūnija spriedumu, Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6.aprīļa lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.
[5.1] Advokāts uzskata, ka nedz pirmās instances tiesa, nedz arī apelācijas instances tiesa lietā nepārbaudīja nodokļu aprēķina pārskatu, tādā veidā pasliktinot /pers. B/ stāvokli.
[5.2] Advokāts vērš uzmanību uz to, ka lietā netika ievērotas /pers. B/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Advokāts norāda, ka 2011.- 2012. un 2013.gadā lietā tika pieļauta nepamatota (acīmredzot domāts neattaisnota) novilcināšana. Notiesājoša sprieduma gadījumā tiesai bija jāpiemēro Krimināllikuma 49^1.pants.
[5.3] Advokāta ieskatā, /pers. B/ noteiktais sods neatbilst Krimināllikuma 46.pantā paredzētajiem soda noteikšanas principiem. Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa paredz, ka brīvības atņemšanas sodu par mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Pirmās instances tiesas spriedumā nav norādīta motivācija, kādēļ tiesa uzskata, ka soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Brīvības atņemšanas soda piemērošana tiek pamatota ar faktu, ka /pers. B/ nav atlīdzinājis radītos zaudējumus, taču šim pamatojumam nevar piekrist, jo galīgais lēmums lietā vēl nebija stājies spēkā. Turklāt Valsts ieņēmumu dienesta izziņa apliecina, ka lietas iztiesāšanas laikā /pers. B/ uzņēmumam SIA /Nosaukums A/ nebija nodokļu parādu.
[5.4] Advokāts uzskata, ka tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 19.panta trešo daļu, 124. panta pirmo un piekto daļu, 512.panta pirmo daļu, un šo prasību neievērošana veido Kriminālprocesa likuma 575.panta trešajā daļā definēto pārkāpumu (acīmredzot domāts, ka tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 19.panta trešo daļu, 124.panta pirmo un piekto daļu, 512.panta pirmo daļu un šie pārkāpumi atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē). Advokāta ieskatā, tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 218.panta otro daļu, kas liecinot par Kriminālprocesa likuma 574.pantā minētajiem pārkāpumiem (acīmredzot domāts tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 218. panta otro daļu, tādā veidā izdarot Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu).

Motīvu daļa

[6] Augstākā tiesa atzīst, ka notiesātā /pers. B/ uzdevumā Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā iesniegtais advokāta Jura Daukula pieteikums noraidāms.
[6.1] Apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. vai 575.pantā minētos pārkāpumus.

[6.2] Advokāts J. Daukuls savā pieteikumā norāda uz Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas, 124.panta pirmās un piektās daļas, 512.panta pirmās daļas pārkāpumiem, kā arī uz Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu. Kasācijas instances tiesas konstatē, ka advokāta pieteikumā ir izteikti iebildumi par pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas pierādījumu vērtējumu daļā par /pers. B/ vainīgumu, apšaubīta viņam piespriestā soda veida pamatotība un norādīts uz apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu.

[6.3] Lietu pēc būtības izskata pirmās instances tiesa, bet gadījumā, kad iesniegts apelācijas protests vai apelācija sūdzība – arī apelācijas instances tiesa. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai un trešajai daļai kasācijas instances tiesa lietu pēc būtības neizskata, pierādījumus lietā no jauna neizvērtē, taču tās kompetencē ietilpst izvērtēt, vai ir ievērotas Kriminālprocesa likumā izvirzītās prasības pierādījumu vērtēšanā, vai pareizi piemērots Krimināllikums, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu un nosakot sodu, vai tiesas nolēmums atbilst Kriminālprocesa likuma prasībām, vai nav pārkāpts kriminālprocesa princips – tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā tiesā.

Jautājums par pierādīšanu un pierādījumu izvērtēšanu ir reglamentēts Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā, tostarp Kriminālprocesa likuma 128., 129., 130.pantā ir reglamentēts jautājums par pierādījumu ticamību, attiecināmību un pieļaujamību, savukārt pierādījumu pietiekamība un saprātīgu šaubu izslēgšana pierādīšanas procesā ir noteikta Kriminālprocesa likuma 19.pantā un 124.panta piektajā daļā.

Apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka apsūdzētais /pers. B/ tiesiski un pamatoti atzīts par vainīgu viņam inkriminētajās noziedzīgajās darbībās, tās pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas. Tiesa ir piekritusi pirmās instances tiesas secinājumam, ka /pers. B/ vaina ir pilnīgi pierādīta ar lietā esošiem pierādījumiem, kas iegūti Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā un nostiprināti noteiktā procesuālajā formā. Kasācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt apelācijas instances tiesas atzinumu.

[6.4] Advokāts pieteikumā nepamatoti norādījis, ka pirmās instances un apelācijas instances tiesas nav pārbaudījušas nodokļu aprēķina pārskatu. No abu zemāko instanču tiesu nolēmumiem izriet, ka tiesas ir vērtējušas nodokļu aprēķina pārskata pamatotību. Apelācijas instances tiesa savā lēmumā norādījusi, ka tai nav radušās šaubas par nodokļu aprēķina pārskata atbilstību lietas faktiskajiem apstākļiem. Nodokļu aprēķina pārskata sagatavošanā izmantoti izmeklēšanas iestādes iesniegtie materiāli un VID datu bāzes informācija. Nodokļu aprēķinos konstatētos faktus pirmās instances tiesā apstiprinājusi VID amatpersona – auditors /pers. E/. SIA /Nosaukums B/, /Nosaukums C/, /Nosaukums D/, /Nosaukums E/ amatpersonu liecības apstiprina nodokļu aprēķina secinājumu pamatotību. Ievērojot minēto, nav pamata uzskatīt, ka abu zemāko instanču tiesas nav izvērtējušas nodokļu aprēķina pārskata pamatotību.

[6.5] Augstākā tiesa atzīst, ka advokāta norādes uz Krimināllikuma 46.panta pārkāpumu ir nepamatotas.

Krimināllikuma 35.panta otrā daļa noteic, ka soda mērķis ir :

1) aizsargāt sabiedrības drošību;
2) atjaunot taisnīgumu;
3) sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu;
4) resocializēt sodīto personu;
5) panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Krimināllikuma 46.panta otrā daļa noteic, ka, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par krimināļpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav pārkāpusi Krimināllikuma 35. un 46.panta prasības.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka, piemērojot brīvības atņemšanas sodu, tiks pilnībā sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis, jo /pers. B/ tiks samērīgi un atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī tiks panākts tas, ka /pers. B/ un citas personas turpmāk pildīs likumus un atturēsies no citu jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Apelācijas instances tiesa nav apšaubījusi pirmās instances tiesas atzinumu par apsūdzētajam piespiežamo soda veidu. Tādējādi abu zemāko instanču tiesas ir atzinušas, ka tikai ar brīvības atņemšanas sodu tiks sasniegts soda mērķis. Kasācijas instances tiesai nav pamata pārvērtēt tiesu atzinumus par apsūdzētajam /pers. B/ piespriestā soda veida pamatotību.

[6.6] Augstākā tiesa konstatē, ka advokāta apgalvojums pieteikumā par lietā pieļauto neattaisnotu novilcināšanu ir izteikts bez juridiskas analīzes un konkrēta pamatojuma. Turklāt no apelācijas instances tiesas lēmuma izriet, ka tiesa ir detalizēti izvērtējusi kriminālprocesa izskatīšanas gaitu un tā ilgumu un atzinusi, ka lietā nav pieļauta neattaisnota novilcināšana. Augstākā tiesa nekonstatē pārkāpumus apelācijas instances tiesas konstatēto faktisko apstākļu vērtējumā.

[7] Augstākā tiesa nekonstatē advokāta pieteikumā norādītos Krimināllikuma 46. panta, Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas, 124.panta pirmās, piektās daļas, 512.panta pirmās daļas, kā arī Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu.

Ievērojot iepriekš minēto, atzīstams, ka advokāta pieteikums iesniegts nepamatoti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587., 670., 671. un 672. pantu, Augstākā tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 6. aprīļa lēmumu, bet notiesātā /pers. B/ uzdevumā iesniegto advokāta Jura Daukula pieteikumu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis P. Opincāns

Tiesnesis V. Čiževskis

Tiesnese A. Poļakova